

**SÜLEYMAN DEMİREL
ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ**

**OKUL DENEYİMİ DERSİ KILAVUZU
(SINIF ÖĞRETMENLİĞİ)**

Okul Deneyimi Dersinin Kapsamı

Okul Deneyimi dersi 1 saati teorik 4 saati uygulama olmak üzere haftalık 5 saatlik (3 kredilik) bir ders olarak okutulmaktadır.

Teorik ders Fakülte/Enstitüde bir Öğretim Elemanı tarafından verilirken uygulama kısmı okullarda uygulama öğretmenleri gözetiminde yapılmaktadır.

Okul Deneyimi Dersinin Amacı

- Öğretmen Adaylarının ileride görev yapacakları okul ve sınıf ortamını daha iyi tanıyarak gerek duyacakları mesleki yeterlikleri oluşturmak.
- Adaylara, öğrencilerinin yaş, yetenek, özel ihtiyaçlarına uyarlayabilecekleri çeşitli öğretim teknikleri geliştirmelerinde yardımcı olmak.
- Adayları, etkili bir okul ortamı oluşturulmasına katkıda bulunabilecek anlayış ve tutumlara sahip, iyi birer öğretmen olabilecek hale getirmek.
- Öğrenme ve gelişme bakımından öğrenciler arasındaki bireysel farklar konusunda deneyim kazanmalarını sağlamak.
- Uygulama okulundaki öğretmenlerle işbirliği yapmalarına ve okulda etkili bir biçimde çalışmak için gerekli kişisel becerileri geliştirmelerine imkân sağlamak.
- Okulun organizasyonu, yönetimi ve okuldaki günlük işler ile okulda bulunan araç – gereç ve kaynaklar üzerinde bilgi sahibi olmalarını sağlamak.

Özetle, uygulama dersleri;

- Okul hayatı ile ilgili gözlemler yapmak,
- Gözlemler üzerinde düşünmek ve
- Öğretmenlik becerilerinde deneyim kazanmak amacına yöneliktir.

Uygulama çalışmaları sırasında belirlenen sayıda etkinlik yapılacak olup bu etkinlikler ile ilgili raporların yer aldığı dosyalar ait oldukları hafta içerisinde ve belirlenen gün ve saatte uygulama öğretim elemanına teslim edilecektir.

Dönem sonunda bu ödevler öğrencinin ders notunun belirlenmesinde kullanılacaktır.

Bu notlardan ara sınav notu uygulama öğretim elemanı tarafından, yarıyıl sonu notu ise uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni tarafından verilecektir.

Okul Deneyimi Dersi İle İlgili Sıkça Sorulan Sorular

Bu derslerde devam devamsızlığı kim takip eder?

- Okullardaki devamsızlığı uygulama öğretmeni takip eder, buna dair yoklama çizelgesindeki ilgili yerler doldurulur, imzalanır.
- Derse devam etmeyen öğrencilere hoşgörölü davranılmamalı ve öğrencinin devamsızlığına ilişkin inisiyatif kullanılmamalıdır.

Okul Deneyimi derslerinde devam-devamsızlık oranı nedir?

- Öğrenciler derslerin %80'ine devam etmek zorundadır. Hesaplama Akademik Takvim esas alınır.
- Devam şartını yerine getirmeyen öğrenci dersten kalır.

Uygulama öğretmeni öğretmen adayına not verecek midir?

- Uygulama öğretmeni öğretmen adaylarına yıl sonu notunu 100 üzerinden verir, bu notlar okul koordinatörü marifetiyle İlköğretim Bölüm Sekreterliğine iletilir.

Not verilirken dikkat edilecek hususlar nelerdir?

- Öğretmen adayının derslere devamı (30 puan)
- Öğretmen adayının öğrenciye yönelik davranışları (20 puan)
- Öğretmen adayının kılık kıyafeti (20 puan)
- Öğretmen adayının okulda ve sınıf içinde öğretmenlik mesleğine uygun tutum ve davranışları (30 puan)

OKUL DENEYİMİ DERSİ DÖNEM PROGRAMI

(SINIF ÖĞRETMENLİĞİ)

ETKİNLİKLER
<i>Okul deneyimi dersinin tanıtılması, dönem planının hazırlanması</i>
1. Sınıf öğretmenin okuldaki bir günü
2. Bir öğrencinin okuldaki bir günü
3. Derslerin gözlenmesi
4. Ders kitaplarını inceleme
5. Ders kitaplarından yararlanma
6. Öğretim yöntemleri
7. Soru sorma
8. Çalışma yapraklarının hazırlanması ve kullanılması
9. Öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesi
10. Araç gereç ve yazılı kaynaklar
11. Okul ve sorunları
12. Okul ve toplum
<i>Okul deneyimi çalışmalarının değerlendirilmesi ve gözlem dosyalarının teslimi</i>

ETKİNLİKLERE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

ETKİNLİK 1: Sınıf Öğretmenin Okuldaki Bir Günü

Bu etkinliğin amacı, öğretmenliğin nasıl bir meslek olduğunu öğretmen adayına göstermektir. Öğretmen adayı, kendisini gelecekte ne gibi meşguliyetlerin beklediğini gözlemlene fırsatı elde etmiş olacaktır.

Bir gününüzü, öğretmenin okuldaki bir günlük zamanını nelere ve nasıl harcadığını öğrenmeye ayırınız. Bu bir gün içinde, öğretmenin mesleği ile ilgili olarak yaptığı bütün işleri, bunlara harcadığı zamanı not etmeye çalışınız.

Okuldaki bir günü boyunca, öğretmenin sınıf içinde ve dışında yaptığı bütün işlerin bir listesini yapınız. Listeye yazdığınız işlerden her biri için, harcanan zamanı da tahmin etmeye çalışınız. Bu size, okuldaki bir günde öğretmenin yaptığı işlerin çeşitleri ve bunların günlük işler arasındaki ağırlığı hakkında bilgi sağlayacaktır. Topladığınız bu bilgiler size, öğretmenliğe ve diğer görevlere harcanan zaman konusunda da bir fikir verecektir.

Elde ettiğiniz sonuçları dosyanıza not ediniz. Günün sonunda bu notları, izlediğiniz öğretmenle birlikte gözden geçiriniz.

İzlediğiniz öğretmene, bu günün onun okulda geçirdiği günleri temsil eden iyi bir örnek olup olmadığını sorunuz. Ayrıca öğretmene, okuldaki görevi ile ilgili olarak akşamları veya hafta sonlarında yaptığı başka işler bulunup bulunmadığını da sorunuz. Böyle işler varsa, onları da not alınız.

Öğretmenlerin yaptıkları işlerden bazı örnekler:

Öğrencilerin öğrenmelerini sağlamaya çalışma, öğrencilerle bireysel olarak veya küçük gruplar halinde görüşme, velilerle görüşme, öğretmen toplantıları, eğitsel kol çalışmaları, araç gereç bulma ve bunları kontrol etme, özel araç gereç hazırlama, derse hazırlanma, okul yönetiminin verdiği görevleri yapma, öğrenci çalışmalarını değerlendirme...

Öğretmenin okulda geçen bir günlük çalışmaları hakkındaki düşüncelerinizi kısa kısa not ediniz. Bunlar, sizin görmeyi umduğunuz çalışmalara ne kadar benziyor?

ETKİNLİK 2: Bir Öğrencinin İncelenmesi

Bu etkinliğin temel amacı, öğrencileri okulda gerçekleşecek öğrenmelere ilişkin yönleriyle tanıma konusunda, öğretmen adaylarına yardımcı olmaktır. Çünkü onlardan öğretmen olduklarında, derslerini bu bilgiler ışığında planlayarak yürütmeleri istenecektir. Ayrıca, öğrencinin bir gününün hangi faaliyetlerle geçtiğini ve bunlara için ne kadar zaman ayırdığının tespit edilmesi olup öğretmen adayının öğrencileri tanmasına katkı sağlayacaktır.

Öğretmene danışarak, incelemek üzere bir öğrenci seçiniz. Çalışmalarına hiçbir müdahalede bulunmadan, bu öğrenciyi okuldaki bir günü boyunca dersleri sırasında gözleyiniz. Aynı sınıfta, daha sonra da çalışma yapar veya bu öğrenciyle başka okul çalışmalarında da karşılaşırsanız, gözlemlerinize bu çalışmalar sırasında da devam edebilirsiniz. Gözlemlerinizi sırasında dikkatinizi, öğrencinin aşağıda verilen durumlarda gösterdiği davranışlar üzerinde toplayınız. Öğrencinin, bu durumlarda ne yapmakta olduğuna bakınız.

- Sözlü etkinlikler: Dinleme (konuşma, müzik, diğer sesler), konuşma, soru ve cevap
- Uygulama çalışmaları: Öğretmenin yaptığı gösteriler (demonstrasyonlar) ve öğrenci etkinlikleri
- Yazılı materyallerle çalışmalar: Okuma, yazma
- Görsel materyallerle çalışmalar: Öğretme-öğrenme araç ve gereçleri, sanat eserleri
- Sosyal etkileşim: Öğrenciler toplu haldeyken, gruplar halindeyken, bireysel olarak çalışırken
- Oyun

Öğrencinin okuldaki bir gününe ilişkin gözlemlerinizi not ediniz:

Dersinizi tasarlayıp ders planınızı hazırlarken, öğrencilerle ilgili bu bilgilerden nasıl yararlanabilirsiniz? Derste, öğrencilerin gereksinimlerini dikkate almaya çalışırken nelere dikkat etmeniz gerekir? Bu sorulara cevap olabilecek görüşlerinizi, kolayca hatırlayabileceğiniz bir şekilde yazınız.

Not: Bu etkinlik, Okul Deneyimi dersi boyunca birkaç kez tekrarlanmalıdır. Etkinliğin her tekrarında, öncekilerden farklı yaşta, farklı cinsiyette ve farklı yetenek düzeyinde bir öğrenci seçilmelidir.

ETKİNLİK 3: Derslerin Gözlenmesi

Gözlem formunun nasıl kullanılacağını öğreniniz. Bu amaçla aşağıdaki gözlem formu örneği üzerinde çalışabilirsiniz. İsterseniz, okullardaki uygulama çalışmalarında size rehberlik eden Fakülte Öğretim Elemanları ve Uygulama Öğretmenlerinin sizin öğretmenlik becerilerinizi gözlemekte kullanacakları gözlem formu üzerinde de çalışabilirsiniz. Gözlem formunun örnekleri bu kitabın ekler kısmında verilmiştir.

Aşağıdaki noktaları göz önünde tutarak, üç değişik dersi gözlemeye çalışınız. Bu derslerden, her biri ile ilgili gözlemlerinizi seçtiğiniz gözlem formuna kaydediniz.

- Gözlem yapacağınız her dersten önce, sınıfın özellikleri, dersin amaçları ve ana hatları ile ilgili bilgi edinmek için öğretmenle bir görüşme yapınız. Öğretmenden, sınıfın kendine has özellikleri varsa, derste bazı özel öğretim tekniklerinden yararlanılacaksa, bunları size anlatmasını isteyiniz.
- Derslerden her birini, başından sonuna kadar izleyiniz. Bunların her birinde ayrı bir öğretmeni gözleme olanağı bulabilerseniz, sizin için daha iyi olacağını unutmayınız. Her derste gözlemlerinizi ayrı bir forma kaydediniz.
- Gözlem yaptığımız her dersten sonra, gözlemlerinizi gözlediğiniz öğretmenle birlikte gözden geçiriniz. Gözlemlerinizi ilgili soruları olursa cevaplayınız. Öğretmenden, dersi ile ilgili kendi değerlendirmesini öğrenmeye çalışınız.
- Forma kaydettiğiniz gözlemlerinizi değerlendiriniz. Gözlem kayıtlarınızı değerlendirmede kullanırken karşılaştığınız güçlükler olursa, bunları bir yere not ediniz. Gözlem formunun kullanılışını, okullardaki uygulama çalışmalarınızda size rehberlik yapmakta olan Fakülte Öğretim Elemanı ile tartışınız.

Ders Gözlem Formu (gözlem sırasında dikkat edilecek noktalar)

Öğretmen adayı: Sınıf:.....Tarih:.....Öğrenci sayısı:.....

Ders: Öğretmen (ler):

Dersi planlama: Öğretmen, dersini planlamak veya ona hazırlanmak için dersten önce neler yapmıştır?

Başlangıç: Derse nasıl başlamıştır?

Dersin amaçları: Size göre öğretmen bu derste, öğrencilerin neleri öğrenmesini sağlamaya çalışmaktadır?

Öğretme-öğrenme yaklaşımı: Öğretmen dersini nasıl organize etmekte ve dersi nasıl geliştirmektedir?

Öğretim yöntemleri: Derste öğrencilerin katıldıkları birbirinden farklı etkinlik tipleri nelerdir? Öğretmen, dersin her aşamasını nasıl bir düzenleme ile gerçekleştirmektedir?

İletişim: Öğretmenin sınıftaki ses tonuna dikkat ediniz; öğretmen yönerge veya açıklamaları sunarken ve soru sorarken ses tonundan nasıl yararlanmaktadır? Öğretmen, sınıftan kendisine ulaşan dönütleri nasıl kullanmaktadır?

Etkinlikler arasındaki geçişler: Öğretmen, derste bir etkinlikten diğerine geçişi nasıl sağlamaktadır?

Öğrencilerin yönetimi: Öğretmen, öğrencilerin davranışlarını nasıl yönetmektedir? Sınıfı nasıl güdülemektedir? Bireysel çalışmalar veya grup çalışmalarından nasıl yararlanmaktadır? Övgü ve yaptırımları nasıl kullanmaktadır? Öğretmen, potansiyel rahatsızlık kaynaklarıyla ilgili olarak ne yapmaktadır? Ses tonunu değiştirme, öğrenciye bakma, onun etrafında dolaşma, jest ve mimiklerle iletişimde bulunma gibi araçlardan nasıl yararlanmaktadır?

Dersi bitirme: Öğretmen dersi nasıl bitirmektedir? Dersi toparlama, derste öğrenilenleri özetleme yapıyor mu?

Derste olup bitenleri gözden geçiriyor, ileriye yönelik olarak birşeylerden söz ediyor mu? Dersi bitirmesi ve sınıf boşaltma" ne kadar zaman alıyor?

Öğrenci çalışmalarını değerlendirme: Öğretmen, öğrencilerin çalışmalarını ve dersteki ilerlemelerini değerlendirmek için ne yapıyor?

ETKİNLİK 4: Ders Kitaplarının İncelenmesi

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından hazırlanan ilkokul ders kitapları, bir sınıf düzeyi için, 1. ve 2. dönemde kullanılmak üzere iki tanedir. Kitaplar; içerik, eğitim ve sınav (değerlendirme) durumu, görsel tasarım, dil ve anlatım ve dış (fiziksel) yapı bakımlarından incelenir. Ders kitabı inceleme raporu hazırlanırken sırasıyla aşağıdaki başlıklara yer verilir:

- Kitabın adı
- Yazar(lar)ı
- Basım Yılı
- Yayınevi

Ders kitaplarını değerlendirirken göz önünde bulundurulacak özellikler aşağıdaki şekildedir:

DERS KİTABININ NİTELİKLERİ

İçerik:

- İçerik, davranış alanlarına göre düzenlenmiş midir?
- İçerik, hedef davranış ve öğrenci düzeyine uygun mudur?
- Programın öğeleriyle (hedef davranış - içerik - eğitim durumu - değerlendirme) paralellik taşımakta mıdır?
- Ünite ve konuların ağırlığı, programdaki ile eş değer midir?
- Öğrenme ilkelerine uygun bir düzenlemeye gidilmiş midir?
- Bireyin gelişim özellikleri dikkate alınmış mıdır?
- İlişkili olduğu alan ve derslerle bağlantısı kurulmuş mudur?
- Konuları açıklamak için yeterince örnek verilmiş midir?
- Bilgiler konu alanına uygun mudur?
- Bilgilerin geçerliliği yüksek midir?
- Bilgiler ne derece nesnel midir?
- Çok boyutlu bir anlatım sergilebilmiş midir?
- Abartılardan uzak, gerçekçi bir anlatım seçilebilmiş midir?
- Kavramların tam ve doğru olarak öğrenilmesini sağlayacak açıklama ve örneklemelere yer verilmiş midir?
- Konular ve ele alınan bilgiler arasında ilişkilendirme yapılmış mıdır?
- Bilgiler arasında çelişki yaratan durumlar var mıdır?

Eğitim ve Sınav (Değerlendirme) Durumu:

- Dikkat çekici öğelere; ön organize edicilere ve hedeflere yer verilmiş midir?
- Konular arasında ilişki kurmaya uygun düşecek, görsel ve yazılı anlatım ifadeleri kullanılmış mıdır?
- Öğretim hizmetinin niteliğini artırıcı öğelere yer verilmiş midir?
- Öğretim stratejileri, yöntem ve tekniklere uygun bir düzenlemeye gidilmiş midir?
- Ders araçlarını destekleyici nitelikte resim, şekil, grafik vb. kullanılmış mıdır?
- Öğrenme ve öğretme durumları ile ilgili açıklamalara ve örneklere yer verilmiş midir?

- Öğrencileri bireysel çalışmaya yönlendirici etkinliklere yer verilmiş midir?
- Gezi, gözlem, inceleme ve araştırma çalışmalarına yer verilmiş midir?
- Hazırlık soruları, ön bilgilerin gözden geçirilmesini sağlayacak biçimde midir?
- Hazırlık soruları, yeni öğrenmelere merak uyandırıcı nitelikte midir?
- Hazırlık soruları ve etkinlikler yeter sayıda mıdır?
- Hazırlık soru ve etkinlikler eleştirel düşünme becerisini geliştirecek nitelikte midir?
- Hazırlık ve değerlendirme soruları gözlenebilir-ölçülebilir davranışları içermekte midir?
- Ara değerlendirme sorularına yer verilmiş midir?
- Değerlendirme sorularının kapsam geçerliği var mıdır?

Ders Kitabının Tasarımı:

- Ders kitabını oluşturan öğelerin boyutlandırılmasında; öğrencilerin gelişim düzeyi, ele alınan bilgilerin çokluğu, öğretici öğelerin işlevleri ve yerleşimleri dikkate alınmış mıdır?
- Kitapta, resim ve yazılarda kullanılan renkler dikkat çekme, ilgiyi odaklama, zıtlık oluşturma amaçlarına hizmet edecek şekilde kullanılmış mıdır?
- Renkler arasında uyum ve bütünlük sağlanmış mıdır?
- Çeşitli şekiller bir araya getirilerek ve belli bir formda verilerek anlamlı kompozisyonlar oluşturulmuş mudur?
- Sayfadaki dolu ve boş alanlar uygun olarak düzenlenmiş midir?
- Kitapta kullanılan tasarım öğeleri arasında bütünlük sağlanmış mıdır?
- Vurgu araçları aşırıya gidilmeden, tutarlı ve etkili olabilecek şekilde kullanılmış mıdır?
- Kullanılan öğelerde tekrarlar uygun şekilde yapılmış mıdır?
- Kullanılan resimlerde, öğrencilerin gelişim özellikleri gözetilmiş midir?
- Görsel araçların altında açıklamalara yer verilmiş midir?
- Görsel araçların yerleşmesinde sayfa düzenine dikkat edilmiş midir?

Ders Kitabında Dil ve Anlatım:

- Noktalama işaretleri doğru kullanılmış mıdır?
- Noktalama işaretleri öğrenci seviyesine uygun mudur?
- Yazım kurallarına uyulmuş mudur?
- Konu alanı ile ilgili kavramlar doğru kullanılmış mıdır?
- Sözcükler, anlatımı güçlü kılacak şekilde çeşitlendirilmiş midir?
- Sözcük seçiminde öğrencilerin gelişim özellikler dikkate alınmış mıdır?
- Çocuğun sözcük dağarcını geliştirmeye yönelik düzenlemeler var mıdır?
- Sözcük seçiminde, Türkçe sözcüklerin kullanılmasına özen gösterilmiş midir?
- Cümlelerin öğelerinin (özne, tümleç, nesne, yüklem) dizilişinde anlam bütünlüğünün yakalanmasına dikkat edilmiş midir?
- Cümlelerin kurallı cümleler olmasına dikkat edilmiş midir?
- Cümlede kullanılan sözcük sayısının öğrenci seviyesine uygun olmasına özen gösterilmiş midir?
- Akıcılığı, duruluğu sağlayacak, kısa ve özlü, gereksiz sözcüklerden arınık bir anlatım seçilmiş midir?
- Paragraflar, bir fikri açıklayıcı nitelikte düzenlenmiş midir?
- Paragraflar kendi içinde, giriş-gelişme-sonuç ilişkisi kurabilecek şekilde ve sırada oluşturulabilmiş midir?
- Paragraflar arasında da giriş-gelişme-sonuç ilişkisi kurabilecek bağlantılar kurulabilmiş midir?
- Konu alanlarına, konu alanı içindeki bilgi türlerine, davranış düzeylerine göre, uygun anlatım biçimleri seçilebilmiş midir?
 - ✓ Öyküleme
 - ✓ Betimleme
 - ✓ Açıklama
 - ✓ Tartışma

Ders Kitabında Fiziksel Yapı ve Bölümler:

- Kullanılan kâğıt mat / parlak olmayan özellikte midir?
- Kâğıt rengi (beyaz) uygun mudur?
- Kâğıt dokusu pürüzsüz müdür?
- Kâğıt, baskının arkaya geçmesini önleyecek kalınlıkta mıdır?
- Kapak kartonu kalın, kolay kırılmayan, üzerine yapılan baskının canlılığını koruyabilen özellikte midir?
- Cilt malzemeleri (dikiş ya da yapıştırma) uzun süre kullanılabilir nitelikte midir?
- Cilt, kitabın yıpranmasını ve uzun süre kullanılmasını sağlayacak sağlamlıkta yapılmış mıdır?
- Kitabın ebadı öğrencilerin gelişim özelliklerine ve ele alınan konu alanına uygun mudur?
- Kitabın ağırlığı öğrencilerin yaş ve gelişim özelliklerine uygun mudur?
- Kitabın kapağı dikkat çekici midir?
- Kitabın kimlik bilgileri ve destekleyici resim, şekil vb. uygun biçimde düzenlenmiş midir?
- Kapakta kullanılan renkler rahatlatıcı ve teşvik edici midir?
- Baskı Kalitesi yüksek, baskı net ve temiz midir?

- Forma sayısı uygun mudur?
- Metin yazılarında harflerin puntosu kaçtır? Kullanılan punto yaş düzeyine uygun mudur?
- Sayfa düzeni uygun şekilde kurulmuş mudur?
- Satır aralıkları okumayı kolaylaştırıcı özellikte midir?
- Başlıklar anlamlı bir biçimde düzenlenmiş midir?
- Sayfa numaraları yazılmış mıdır?
- Dipnotları sayfanın altında verilmiş midir?
- Kitapta Sayfa ve bölümler uygun şekilde ve eksiksiz yerleştirilmiş midir?
- Dış kapakta;
 - ✓ Kitabın adı,
 - ✓ Kullanılacağı okul türü-sınıfı veya dönemi,
 - ✓ Yazar ve hazırlayanların adı soyadı,
 - ✓ Yayınevinin adı ve amblemi var mıdır?
- İç kapakta;
 - Ön yüzde:
 - ✓ Kitabın adı,
 - ✓ Kullanılacağı okul türü,
 - ✓ Okutulacağı sınıf,
 - ✓ Yazar ve hazırlayanların adı soyadı,
 - ✓ Yayınevinin adı ve varsa amblemi,
 - ✓ Basıldığı yer ve yılı,
 - ✓ Kitabın uygun bulunduğu dair kurul kararının tarih ve sayısı;
 - Arka yüzde:
 - ✓ Genel yayın seri ve dizi numaraları,
 - ✓ Telif hakkı kararı ve onayı,
 - ✓ Baskı adedi,
- Önsöz (İsteğe Bağlı)
- Türk Bayrağı – İstiklal Marşı
- Gençliğe Hitabe
- Atatürk Resmi ve Adı Soyadı
- İçindekiler
- Üniteler
- Arka Sayfalar:
 - ✓ Sözlük
 - ✓ Dizin
 - ✓ Ekler
 - ✓ Kaynakça
 - ✓ Türkiye Haritası
- Kitap Sırtı:
 - ✓ Kitabın adı (Kitabın ön kapağı üstte ve yatay durumdayken soldan sağa doğru okunabilecek şekilde),
 - ✓ Sınıf veya dönemi, Yayınevi adı ve amblemi, Basıldığı yıl.

ETKİNLİK 5: Ders Kitaplarından Yararlanma

Öğrenciler ders kitabını, bu kitap hakkında çok az bir bilgi ile kullanmakta olabilirler. Ders kitabında anlatılan bir konuyu anlayabilmeleri için, öğrencilere bu kitabı nasıl kullanmaları gerektiği öğretilmelidir. Öğrencilere uygun şekilde yardım edilirse, onlar kendilerine böyle bir güç sağlayabilecek çalışma becerilerini ve stratejileri öğrenebilirler. Vereceğiniz görevleri yerine getirebilmeleri için, öğrencilerin ders kitabındaki metin, grafik, tablo, akış diyagramı, harita vb.ni anlayabilmeleri gerekir. Aksi halde, bu görevleri yerine getiremezler.

- Aşağıda bir örneği verilen formu inceleyiniz. Az sonra ele alınacak noktaları da göz önünde tutarak ders kitabından, formda ele alınan her bir çalışma stratejisinin uygulanabileceği bir metin veya kısım belirleyiniz. Metinlerin, dersin olabildiğince değişik bölümleriyle ilgili kısımlardan seçilmiş ve aynı zamanda, derste yapılmakta olan çalışmalarla ilgili olmasını sağlamaya çalışınız.
- Ders kitabı üzerinde yapılacak çalışma ile geliştirmek istediğiniz çalışma stratejisini belirleyiniz. Diğer bir deyişle, formdaki stratejilerden üzerinde çalışma yapmak istediğiniz bir tanesini seçiniz.

Seçilen strateji ile ilgili olarak sınıfta yararlanacağınız işlem yolunu, aşağıdaki sorulara cevap verecek şekilde planlayınız.

- Giriş nasıl yapılacak?
- Öğrenciler bireysel olarak mı, eşli olarak mı veya gruplar halinde mi çalışacaklar?

Ders kitabından verilen kısmın, örneğin metnin analiz edilmesi sırasında öğrenciler birlikte çalışarak düşüncelerini birbirleriyle tartışabilecekleri için eşli çalışma diğerlerinden daha iyi olabilir.

- Süreç boyunca çalışmalar nasıl izlenecek ve kontrol edilecek?
- Ders sonunda, grupların sınıf tartışmasına katkıları nasıl sağlanacak?

Öğrencilere verdiğiniz görevleri değerlendiriniz. Özellikle öğrencilere zor gelen kısımları not alın. Bu görevi geliştirmek için ne gibi değişiklikler gerektiğini yazınız.

Ders kitaplarından yararlanma ile ilgili bir örnek

<i>Çalışma stratejisi</i>	<i>Öğretmenin yaptığı</i>	<i>Öğrencinin yaptığı</i>	<i>Takip İşlemi</i>
1. Edinilecek bilgiyi belirleme (Hangi soruya cevap aranacak?)	<p>*Ders kitabından bir metin seçilmesi veya bu amaçla bir metin yazılması</p> <p>*Öğrencilerin metinde neyi bulmaya çalışacaklarının belirtilmesi, örneğin, bir yapının kısımları ve bunların işlevleri, tarihi bir olaydaki eylemlerin sırası</p> <p>*Öğrencilere, metnin ve yapacakları işi gösteren yönergenin verilmesi</p>	Aranan bilgiyi bulmak için metnin taranması, bulunanlar tartışılarak görüş birliği sağlanmaya çalışılması, bilginin ne olduğunun belirlenmesi	Sonuçları gruplar arasında Paylaşma ve öğretmen ile tartışma
2. Metin halinde sunulan bilgiyi tablo halinde özetleme	<p>*Öztlenecek bilginin aranıp bulunacağı metnin seçilmesi veya yazılması.</p> <p>* Bilgiyi özetleyecek tablonun tasarlanması ve öğrencilere yardım için bu tablonun bazı başlıklarının yazılması</p> <p>*Metnin kopyası ile birlikte, hazırlanan tablo örneği ve öğrencilerin yapacakları işleri gösteren yönergenin öğrencilere verilmesi</p>	Metnin okunarak bilginin bulunması, bu bilgiden yararlanarak tablonun tamamlanması	Sonuçları gruplar arasında bilgiyi paylaşma ve öğretmen ile tartışma. Tablodaki başlıklar ve kapsamaları üzerinde anlaşma
3. Bilgiyi şema veya şekille özetleme	<p>*Yapılacak çalışmayla ilgili bir metin ile şekil veya şemanın seçilmesi.</p> <p>*Şekil veya şemadaki yazıların bir kısmının veya tümünün silinip çıkarılması</p> <p>*Öğrencilere, metin, şekil veya şema ve yönergenin verilmesi</p>	Şema veya şekilde gerekli adlandırmaları yapmak için metnin kullanılması	Doğru ad verme konusunda gruplar öğretmenle anlaşır
4. Metin halinde verilen bilgiyi akış şeması halinde özetleme	<p>*Bir işlem yolunu veya süreci içeren bir metnin seçilmesi veya yazılması.</p> <p>*Akış şemasının hazırlanıp bazı kısımlarının doldurulması. İlgili kısımda neyin bulunacağı konusunda, metinde yeterli bilgi verilmiş olan kısımların boş bırakılması</p> <p>*Öğrencilere, metnin, akış şemasının ve neler yapılacağını açıklayan yönergenin verilmesi</p>	Akış şemasını görmeden metin üzerinde yapılan çalışma ile, basamaklarda söz edilen yerleri, basamak sayısını ve basamakların adlarını belirleme, metni kullanarak akış şemasını tamamlama	Sonuçlar gruplar arasında paylaşılır, en uygun sunuş şekli üzerinde anlaşmak için öğretmen ile tartışılır
5. Verilen bilgileri sıralama veya düzene koyma	Bir dizi bilgi içeren bir metnin seçilmesi Metinde, bilgi dizisindeki her basamağın anlatıldığı kısmın yeniden yazılması ve bu kısımların birbirinden ayrılması Öğrencilere, metnin kısımlarının ve ne yapacaklarını belirten yönergenin verilmesi	Her grupta bütün basamakları (bölüm) içeren tam birer takım vardır. Gruplarda bunlar doğru sırasına konur	Son şekil tartışılır ve en iyi sıra üzerinde anlaşılır
6. Metnin verilen kısmını tamamlayarak bütünlük sağlama	<p>*Bir metnin seçilmesi</p> <p>*Seçilen metnin, anlaşılmasındaki güçlük ve öğrencilerin yetenekleri göz önünde tutularak, her 5'inci, 7'inci ,9'uncu veya 12'inci sözcüğün çıkarılması suretiyle yeniden yazılması</p> <p>*Öğrencilere, hazırlanan metnin ve ne yapılacağını belirten yönergenin verilmesi</p>	Öğrenciler parçayı okurlar, boşluklara uyabilecek sözcükleri düşünür ve tartışır, anlaşma sağlanınca bunlarla metni tamamlarlar	Öğretmen metindeki yerler için önerilen kelimeleri sınıfla birlikte gözden geçirir

ETKİNLİK 6: Öğretim Yöntemleri

Olanak varsa aynı gün içinde, farklı derslerin işlendiği birkaç sınıfı gözleyiniz.

Gözlediğiniz öğretme-öğrenme etkinliklerinin bir listesini yapınız. Bu amaçla, aşağıda verilen örneğe benzer bir formdan yararlanabilirsiniz. Derste bu etkinliklere ayrılan süreleri de gösteriniz. Etkinlikler sırasında öğretmen ve öğrencilerin neler yapmakta olduklarını belirtiniz.

Öğretme-öğrenme etkinlikleri ile ilgili bazı örnekler

Öğretmenin açıklama yapması, öğretmenin soru sorması, ders kitaplarının kullanılması, öğretmenin bir görsel-işitsel araç kullanması (hangi araç olduğu belirtilecek), öğretmenin bir gösteri (demonstrasyon) yapması, öğrencilerin gruplar halinde çalışmaları, öğrencilerin bireysel olarak çalışmaları, öğrencilerin yazılı bir metni okumaları, çalışma yaprakları üzerinde çalışılması, yazı yazılması, çizim yapılması. Ayrıca, öğrencilerin hiçbir öğretme öğrenme etkinliğine katılmadan sınıfta geçirdikleri zaman ile sınıfta kontrolün sağlanması için harcanan zamanı da not ediniz.

Öğretme-öğrenme etkinliklerine ilişkin bir gözlem kaydı örneği

<i>Sınıf:</i>	<i>Öğrenci Sayısı :</i>	<i>Konu:</i>
Saat	Öğretmen Etkinliği	Öğrenci Etkinliği
9.30	Sınıfa soru sorar.	Soruları yanıtlar.
9.35	Türkiye'deki endüstri kuruluşlarını anlatır.	Dinler.
9.55	Haritaları verir, sınıfta dolaşır ve gruplarla konuşur	Gruba verilen haritayı kullanarak kullanarak sorulara yanıt bulmaya çalışır

Her dersten sonra, gözlemlerinizi öğretmen ile gözden geçiriniz ve bu görüşme ile ilgili düşüncelerinizi not ediniz.

- Derste her bir etkinlik türü için ne kadar zaman harcanmakta olduğunu, yüzdeler şeklinde ifade ediniz.
- Bulgularınızı değerlendiriniz ve değerlendirme sonuçlarınızı not ediniz.
- Elde ettiğiniz sonuçları, aynı etkinliği tamamlamış olan diğer arkadaşlarınızla tartışınız.

Aşağıdaki noktalarla ilgili ortak görüşlerinizi not ediniz.

- Öğrencilerin gözlenen etkinliklerle ilgili tepkileri,
- Öğrencilerin ilgilerinin ve katılımlarının sürdürülebilmesi için etkinliklerin uzunluklarının ne kadar olması gerektiği,
- Etkinliklerin genellikle belli bir sıra ile yapılıp yapılmadığı,
- Farklı öğretmenlerin değişik yaklaşımlardan, değişik yöntemlerden yararlanıp yararlanmadıkları, zamanı farklı biçimlerde kullanıp kullanmadıkları,

- Öğretmenlerin, öğretmekte oldukları sınıf ne olursa olsun kendilerine özgü birer öğretme stillerinin olup olmadığı,
- Farklı derslerde değişik yöntemlerden yararlanılıp yararlanılmadığı.

Gözlemleriniz, bunlar üzerindeki çalışmalarınız ve arkadaşlarınızla yaptığınız tartışmalardan, öğretim yöntemlerinin etkililiğine ilişkin olarak çıkardığınız sonuçları yazınız.

- Daha sonra öğretmenliğini yapacağınız bir konu ile ilgili bir ders planı hazırlayınız. Bu planda, olabildiği kadar çeşitli öğretim yöntemlerinden yararlanmaya çalışınız. Bu yöntemlerle yapacağınız çalışmaları, hem konunun kendi yapısına uygun bir şekilde öğrenilmesini hem de ders süresince çeşitli etkinliklerden yararlanılmasını sağlayacak bir sıra ve düzene sokunuz.
- Çıkardığınız sonuçları ve hazırladığınız ders planını, uygulama çalışmalarınızdan sorumlu Fakülte Öğretim Elemanı ve birlikte çalıştığınız Uygulama Öğretmeni ile tartışınız.

ETKİNLİK 7: Soru Sorma

Öğretmenin öğrencilere sorular sormakta olduğu bir derste yararlanılan sorulardan, aşağıda açıklanan şekilde bir liste hazırlayınız. Bu listeyi kullanarak, soru sorma becerisi üzerinde bir çalışma yapınız.

Derste, öğretmen tarafından sorulan bütün soruları bir listeye yazınız. Sorulan soruların kaçınıcı soru olduğunu, hangi öğrenciye yöneltilen sorudan sonra sorulduğunu ve sorulma amacını da not alınız.

Öğrencilerin, sınıftaki oturma düzenini gösteren bir plan yapınız. Soruların hangi öğrenciye sorulduğunu göstermede bu plandan yararlanınız.

- Öğretmenin sorularını hangi öğrencilerin cevapladığını oturma planı üzerinde işaretleyiniz.
- Derste, sınıftaki öğrencilerin tümüne soru sorulmuş olup olmadığını, sınıftaki erkeklere ve kızlara yaklaşık olarak aynı sayıda soru sorulmuş olup olmadığını, sınıfın değişik yerlerinde oturmakta olan öğrencilere yaklaşık aynı sayıda soru sorulmuş olup olmadığını inceleyiniz.

Aşağıdakilere ilişkin gözlemlerinizi not ediniz.

- Öğrencilere, sorunun cevabını düşünmeleri için zaman verilmesi,
- Soruların öğrencilere yöneltilmesi ve öğrencilerin isimleriyle çağrılmaları,
- Öğrenciler soruyu beklenen şekilde cevaplayamadığında, sorunun farklı bir ifadeyle sorulması veya cevabı bulduracak ipuçları verilmesi,
- Övgü ve cesaretlendirmelerden yararlanılması,
- Cevapların tümüyle reddedilmesinden kaçınılması,
- Öğrencilerin dildeki gelişme düzeylerine uygun bir anlatımdan yararlanılması,
- Öğrencilerin cevaplamaya katılımını sağlamak ve onları cesaretlendirmek için göz temasından, jest ve mimiklerden yararlanılması.

Soru türlerine ilişkin değişik sınıflamalar vardır. B. S. Bloom'un editörlüğünü yapmış olduğu 1956 yılında yayımlanan ve Taxonomy of Educational Objectives (Eğitim Hedeflerinin Aşamalı Sınıflaması) adı ile bilinen bir sınıflamaya dayalıdır. (Bu sınıflama ile

ilgili ayrıntılı bilgi, eğitim bilimleri öğretim yöntemleri ve ölçme ve değerlendirme ile ilgili kaynaklarda bulunabilir). Aşağıda verilen sınıflama bunlara bir örnektir.

Soru türleri

Hatırlamayı yoklayan sorular hatırlanması beklenen olgular ve diğer bilgi birikimi öğelerinin sorulduğu sorulardır. Bunlar, Bloom'un aşamalı sınıflamasında en alt düzeyde yer alan öğrenme ürünlerini yoklayan sorulardır. Bu tür sorulara ilişkin bazı anahtar sözcükler şunlardır: hatırlama belirleme ne tanımlama adlandırma işaretleme listeleme belirtme

Önceden belli ve tek bir yanıtı olan sorular: Bunlar yukarıda sözü edilen aşamalı sınıflamada kavrama, uygulama ve analiz düzeylerinde yer alan öğrenme ürünlerini yoklayan sorulardır. Bu gibi soruları yanıtlamak için öğrencinin, yoklanan öğrenmelerin bu düzeylerin hangisinde yer aldığına göre değişik zihinsel işlemlerden yorumlanması gerekir.

Yoklanan öğrenme ürünü düzeyinde ise soruyu yanıtlayabilmek için öğrencinin öğrenmiş olduklarını anlamını değiştirmeden farklı bir şekilde ifade etmesi kendi anlatımı ile ifade etmesi, açıklaması veya yorumlaması gerekir.

Yoklanan öğrenme ürünü uygulama düzeyinde ise soruyu yanıtlayabilmek için öğrencinin, öğrenmiş olduklarını, kendisi için yeni olan yani ilk kez karşılaştığı fakat öğrenmiş olduklarıyla içinden çıkabileceği bir durumu anlama, bir sorunu çözmede kullanması gerekir.

Yoklanan öğrenme ürünü analiz düzeyinde ise soruyu yanıtlayabilmek için öğrencinin yine kendisi için yeni olan yani ilk kez karşılaştığı bir bilgi bütünü veya bütünlüğü olan başkaca bir ürünün parçalarını parçaları arasındaki ilişkileri ve bütün içinde bu parçaların nasıl bir araya getirilerek bütünleştirilmiş olduğunu belirlemesi gerekir.

Bu tür sorulara ilişkin bazı anahtar sözcükler şunlardır: Açıklama, tarif etme, karşılaştırma gözden geçirme özetleme nasıl neden.

Önceden belli ve tek bir yanıtı olmayan sorular: Bunlar, yukarıda sözü edilen aşamalı sınıflamada sentez düzeyinde yer alan öğrenme ürünlerini yoklayan sorulardır. Bu gibi soruları yanıtlamak için öğrencinin duruma göre kendi bilgisi dâhilinde bir eşi veya yakın benzeri olmayan bir bilgi bütünü veya bu nitelikte ve bütünlüğü olan başkaca bir ürün ortaya koyması böyle bir bilgi bütünü veya ürünü oluşturmak için bir plan ya da işlemler takımı oluşturması, böyle bilgi bütünlerini veya ürünleri sınıflama veya açıklamada kullanılabilecek nitelikte bir soyut ilişkiler takımı geliştirmesi gerekecektir.

Bu tür sorulara ilişkin bazı anahtar sözcükler şunlardır: Tahmin etme, önerme, oluşturma, geliştirme, varsayma

Bir değerlendirme sonucunda yanıtlanabilecek sorular: Bunlar yukarıda sözü edilen aşamalı sınıflamada değerlendirme düzeyinde yer alan öğrenme ürünlerini yoklayan sorulardır. Bu gibi soruları yanıtlamak için öğrencinin kendisine verilen belli amaca hizmet etmek üzere hazırlanmış bir malzeme bir yöntem vb.nin mantıksallık iç tutarlılık gibi iç ölçütlere veya amaca uygunluk, başka koşulları karşılama gibi dış ölçütlere göre bir değerlendirmesini yapması gerekecektir.

Bu tür sorulara ilişkin bazı anahtar sözcükler şunlardır: Değerlendirme, seçme, kritik etme, toparlama, karar verme, düzeltme, seçme, sıralama.

Hatırlamayı yoklayan soru örnekleri:

- Türkiye'de doğum oranı nedir?
- Verilen elektrik devresindeki elemanların adlandırınız.
- Ankara kentinin hangi enlem üzerinde olduğunu belirtiniz.
- Difüzyon terimini tanımlayınız.

Önceden belli ve tek bir yanıtı olan soru örnekleri:

- Türkiye'de doğum oranını Almanya'daki doğum oranı ile karşılaştırınız.
- Elektrik devresinde lambaların seri bağlanma şeklini açıklayınız.
- Van, Isparta ve Bursa'nın harita üzerinde yerlerini tarif ediniz.
- Difüzyon ve ozmoz karşılaştırınız.

Önceden belli ve tek bir yanıtı olmayan soru örnekleri:

- Türkiye'de doğum oranı binde 40'a çıksaydı bunun ülkedeki yaşam standardı üzerinde ne gibi etkileri olurdu?
- Bir elektrik devresindeki lambalar paralel bağlı hale getirilirse neler olabilir?
- Büyük bir sel felaketine uğraması halinde, İstanbul'da neler olabilir?
- Canlı dokuda ozmoz olayını göstermek için yararlanılabilecek bir deney ne olabilir?

Bir değerlendirme sonucunda yanıtlanabilecek soru örnekleri:

- Türkiye'de aileyi küçültmek için hükümetin nasıl bir uygulama yapması gerekir?

- Bir ev için, hangi türden bir elektrik devresi en iyidir, niçin?
- Türkiye'nin nükleer silahlara sahip olması gerekir mi, neden?
- Ders kitabınızda ozmozü göstermek amacıyla verilen deney düzeni, amacına ne ölçüde bir hizmet sağlamaktadır?

Dersten sonra, gözlemlerinizi öğretmenle birlikte gözden geçiriniz.

Soru sorma ile ilgili notlarınızı bir yere yazınız.

Bu noktaları göz önünde tutarak, gözlem yapmakta olduğunuz sınıftaki çalışmalarının bir bölümü ile ilgili bir soru-cevapla öğretim planı hazırlayınız. Bu planınızı sınıfta uygulayınız ve sınıf öğretmeni veya öğretmen adayı bir arkadaşınızdan sizi gözleyerek soru sorma becerinize ilişkin olarak size dönüt sağlamasını rica ediniz.

ETKİNLİK 8: Çalışma Yapraklarının Hazırlanması ve Kullanılması

Adına bazen işlem yaprakları, alıştırma yaprakları veya çalışma kâğıtları da denen çalışma yaprakları, belli bir konu veya özel bir öğrenci grubu için kullanılmakta olabilir. Çalışma yapraklarında şunların bulunması gerekir:

- Konuya ilişkin bilgi
- Bu bilgilerden yararlanarak yapılacak görevler

Çalışma yaprakları, öğrencilerin çok az bir öğretmen yardımı ile kullanabileceği nitelikte olmalıdır.

Okul Deneyimi dersinde, farklı öğrenci grupları ile kullanılmak üzere, değişik konularla ilgili iki ya da üç çalışma yaprağı hazırlamanız gerekmektedir.

Çalışma yaprağı hazırlarken atılacak adımların başlıcaları şunlardır:

- Çalışma yaprağından yararlanılarak öğretilecek davranışın belirlenmesi.
- Davranışı öğrenmek için öğrencinin yapması gereken çalışmaların belirlenmesi. Bireysel, eşli ve grupla çalışmaların hangisinden yararlanılacağına karar verilmesi.
- Çeşitli etkinliklerden yararlanılmış, öğrencilerin hazır oluş düzeylerine uygunluk sağlanmış, bütün öğrencilerin yapacağı ortak ve sadece çalışmasını erken bitirenlerin yapacağı ek etkinliklere yer verilmiş olup olmadığının denetlenmesi; bunlara uygunluğun sağlanması.
- Çalışma yaprağı tasarımının kâğıt üzerine aktarılması ve yeterli sayıda çoğaltılması.
- Hazırlanan çalışma yaprağının bir sınıfta denenmesi; öğrencilerin deneme sırasındaki davranışlarının, sordukları soruların, çektikleri güçlüklerin not alınması.
- Deneme sonuçlarının değerlendirilmesi; örneğin,
Çalışmalar öğrencilere ilginç geldi mi?
Çalışmada izlenen sıra uygun muydu?
Çalışmanın uzunluğu iyi miydi?
Öğrencilerden neler istendiği açık mıydı?

Yukarıdaki gibi sorulara cevap aranması; çalışma yaprağında bu cevapların gerekli olduğunu gösterdiği değişikliklerin yapılması.

Aşağıda bir çalışma yaprağı hazırlama formu örneği verilmiştir. Çalışma yaprağı hazırlarken bu örnekteki önerilerden yararlanabilirsiniz.

Çalışma yaprağı hazırlama ile ilgili öneriler

Yazılar

- Çalışma yaprağını kullanacak olan öğrencilerin düzeylerine uygun sözcük ve cümlelerden yararlanınız.
- Cümlelerinizi kısa tutunuz.
- Öğrencilerin öğrenmelerini istediğiniz yeni sözcüklerin altını çiziniz.

Yönergeler

- Yönergeleri, kullanılış sırasına göre veriniz.
- Bir defada, sadece bir yönerge veriniz.
- Soruların veya yapılacak işlemlerin kolayca görülebilmesini sağlayınız. Sorularla ilgili cevapların çalışma yapraklarının üzerine mi, yoksa defterlere mi yazılacağını açıkça belirtiniz.
- Önemli noktaların altını çizerek göze çarpmasını sağlayınız.

Çizelge, grafik ve diğer gösterimler

- Gösterimlerin basit olmasını sağlayınız.
- Gösterime bir başlık yazınız ve kısımlarını açık bir biçimde adlandırınız.
- Olanak varsa renkten yararlanınız.

Sayfa düzeni

- Okumayı kolaylaştıracak şekilde başlıklar kullanınız.
- Birden fazla başlık varsa veya birden çok sayfa kullanılmışsa bunları numaralayınız.
- Çalışma yaprağını hazırlamaya başlamadan önce bir sayfa düzeni tasarlayınız.
- Yapraktaki bölümlerin açık bir şekilde görülmesini sağlayınız.
- Olanak varsa bir kelime işlem (elektronik dizgi) aracından yararlanınız.
- Vurgulama ve etkiyi artırma amacıyla değişik yazı karakterlerinden yararlanınız.
- Çalışma yaprağına çekici bir görünüm kazandırınız; onu, okunmak istenecek bir hale getiriniz.

Ön deneme

- Çalışma yaprağına son şeklini vermeden önce onu, bir veya iki öğrenci üzerinde deneyiniz. Yaprakta anlaşılmayan yerler varsa onlar size bu yerleri göstereceklerdir.

ETKİNLİK 9: Öğrenci Çalışmalarının Değerlendirilmesi

- Öğretmenle görüşerek, her hafta öğrenci çalışmalarını değerlendirmek için ne kadar zaman harcadığını sorunuz. Öğretmene şöyle sorular sorarak ondan cevap almaya çalışınız: Yazılı çalışmalardan ne kadarını inceliyor ve bunlardan ne kadarına not veriyorsunuz? Bazı çalışmaları, diğerlerine göre daha titizlikle incelemeniz gerekiyor mu? Okulda nasıl bir not (değerlendirme) ölçeği kullanılıyor? Hangi durumlarda en yüksek, orta veya en düşük notun verileceğini gösteren ölçütler nelerdir? Bu gibi soruların cevaplarını öğrendikten sonra, not defterine veya öğrenci dosyalarına bakarak öğrenci başarısı ile ilgili ne gibi kayıtlar tutulduğunu öğreniniz.
- Öğretmenlerden, bazı öğrencilerin belirli bir çalışmasını birlikte incelemek ve bunlara birlikte not vermek için izin alınız. Bunlar, öğretmenin daha önce yaptığı sınavdaki sorulara verilen cevaplar veya daha önce yaptırdığı bir ödevin sonuçları olabilir. İncelenerek not verilecek çalışmanın, sınıfta öğrenilmekte olan konuyla ilişkili olması gerektiğini unutmayınız.
- Öğretmenle çalışırken, öğrencinin bilgi edinme düzeyini, bir uygulamanın anlaşılma derecesini, öğrencinin çalışmadaki düzenliliğini, yazım kurallarına uyma derecesini, sunuştaki becerisini gösteren kanıtlara not verirken yararlandığı ölçütler üzerinde durunuz. Bir çalışmaya not vereceğiniz zaman, incelemeye başlamadan önce, çalışmanın hangi yönlerine, kaç puan vereceğinize karar vermeniz gerekir. Vereceğiniz puanlar, çalışmada görülmesi beklenen mükemmellik derecesine (ölçüt alınan düzeye) göre belirlenmiş olmalı; diğer öğrencilerin ürünlerine göre ne durumda olduğuna dayalı olmamalıdır. Bir öğrencinin ürününü, diğer öğrencilerin ürünleriyle subjektif bir biçimde karşılaştırmaktan kaçınınız.
- Öğretmenle görüşerek, öğrencilerin çalışmalarından başka bir örnek alınız. Bunlar, yine öğrencilerin sınav kâğıtları veya ödevleri olabilir. Bu çalışmaların önce bir fotokopisini alınız. Asıllarını geri veriniz. Kopyaları üzerinde bu ürünlere, yukarıdaki esasları göz önünde tutmaya çalışarak not veriniz. Bunların üzerine, ilgili öğrenciyi destekleyici ve ona yol gösterici notlar düşününüz. Bu notlarınızda öyle titiz davranınız ki öğrenci, sizin notlarınızı okuduktan sonra, aynı konuda daha iyi ürünler ortaya koyabilsin. Öğrencilerin çalışmalarını çabucak inceleyip değerlendiriniz. Öğretmenin de görüşünü alarak sonuçları öğrencilere, konu ile ilgileri devam ediyorken, sıcağı sıcağına ulaştırmaya çalışınız.

- Öğretmenle görüşünüz ve sınıfta öğrencilere, üstün nitelikli ürün veren öğrencilerin adlarını da anarak olumlu dönütler vermeyi deneyiniz. Çalışmada hedef alınan düzeye ne derecede yaklaşmış olduğu, bütün öğrencilerin başarılı olduğu noktalar, yaygın olan yanlış anlamalar gibi sınıftaki bütün öğrencileri ilgilendiren noktaları açıklamaya çalışınız. Özellikle üstün nitelikli çalışmalardan örnekler veriniz; kötü örnekler üzerinde durmayınız. Gerekli düzeyde bir gelişme sağlayabilmeleri için özel dikkat gerektiren öğrencilerle, bireysel olarak daha sonra görüşünüz. Öğrencilerin kendilerine güvenlerinin, çalışmalarına ilişkin tepkilerinizden etkilenebileceğini; sürekli olumsuz eleştirilerle karşı karşıya kalmanın veya sürekli düşük notlar almanın, öğrencinin ilgisini ve çabasını tehlikeye sokabileceğini unutmayınız.

ETKİNLİK 10: Araç Gereç ve Yazılı Kaynaklar

Uygulama okulunda ve sizin çalışmakta olduğunuz sınıfta hangi öğretme-öğrenme araç gereçlerinin ve hangi yazılı kaynakların bulunduğunu bilmeniz gerekir. Okulun değişik sınıflarıyla çalıştıkça, bu konuda elde edeceğiniz yeni bilgileri de eskilerine eklemelisiniz.

Okulun araç gereç merkezinde, kütüphanesinde ve sınıflarda bulunan öğretme- öğrenme araç gereçleri ile yazılı kaynakları belirlemeye çalışırken size yardımcı olacak bir liste aşağıda verilmiştir.

Araç gereçler ve yazılı kaynaklar ile ilgili olarak toplanması gereken bilgiler

Kitaplar

Sınıftaki değişik derslerde kullanılan ders kitaplarının adları

Yukarıda sözü edilen ders kitapları ile ilgili sizin değerlendirmeleriniz

Öğretmenin kullanımına verilmiş olan başvurma kitapları

Okul kitaplığında bulunan, sınıfın düzeyine uygun kaynak kitaplar

Öğrenciler tarafından kullanılmakta olan başka kitaplar

Öğretmen tarafından hazırlanmış olan çalışma yaprakları ve diğer kaynaklar Öğrencilerin kendi araç gereçlerini hazırlamada yararlanabilecekleri grafik materyal üretme araç gereç ve olanakları

Neler var, bunlar nerede duruyor; bunları kimler kullanıyor, siz bunları görebilir misiniz?

Bilgisayar ve kelime işlem (elektronik dizgi) olanakları neler?

Fotokopi makinesi ve diğer kopya alma araçlarından neler var?

Görsel araç ve gereçler

Tepegöz, saydamlar (asetat), saydam üzerine yazı yazmak için özel kalemler

Video göstericisi, video filmleri (kaset)

Öğrencilerin sınıfta kullanabilecekleri bilgisayarlar ve bilgisayar yazılımları

Diğer malzemeler

Haritalar, fen deney araç gereçleri, modeller, şemalar, slaytlar vb. neler var?

Bunları kim kullanıyor?

Bunlar nerede saklanıyor?

Siz bunları nasıl kullanabilirsiniz?

ETKİNLİK 11: Okul ve Sorunları

Uygulama okulundaki diğer Öğretmen Adaylarıyla bir araya gelerek Okul Müdüründen, okulun tümünü ilgilendiren sorunlar konusunda bilgi alabilirsiniz. (Okul Müdürü, bu konuda size yardımcı olmak üzere başka bir kişiyi de görevlendirebilir.)

- Uygulama okulundaki diğer Öğretmen Adayları ile ilişki kurarak Okul Müdüründen bir randevu alınız. Müdürdan, Okuldaki Öğretmen Adaylarıyla bir toplantı düzenlenmesi, toplantıda müdürün ve müdür yardımcısının görev ve yetkileri ayrıca okulun genel sorunları hakkında bilgi verilmesi ve soruların cevaplanması konusunda yardımlarını rica ediniz.

Uygulama Okulu Müdürüyle yapılacak toplantıda sorabileceğiniz sorulardan bazıları şunlar olabilir:

- Müdürün okuldaki görev ve yetkileri nelerdir?
- Müdürün, okuldaki çalışmalarla ilgili başlıca amaçları nelerdir?
- Müdür, okuldaki öğretmenlerden neler beklemektedir?
- Müdürün, yeni öğretmenlerin okula ve görevlerine uyum sağlamalarındaki rolü nedir?
- Okul müdürüne göre, başarılı öğretmenlerin özellikleri nelerdir?
- Müdürün, öğrenci ve öğretmenlerde görmek istediği davranışlar nelerdir?

Sizler, birkaç haftadır uygulama okulundasınız. Okuldaki yaşantılarınız ve yukarıdaki önerilerden yararlanarak, sizin ve arkadaşlarınızın okul müdürüyle yapılacak bir toplantıda tartışılmasını isteyebileceğiniz soruların neler olduğunu düşününüz; düşündüklerinizi bir yere yazınız. Gerekli görürseniz yazdığınız soruları değişikliğe uğratabilir; bunlara yenilerini ekleyebilirsiniz. Bu şekildeki bir çalışmayla, üzerinde tartışmak istediğiniz sorular konusunda arkadaşlarınızla görüş birliğine ulaşmaya çalışınız. Bu soruların bir kopyasını, toplantıdan önce okul müdürüne veriniz.

Uygulama Okulu Müdürü konuşurken, onun söyledikleriyle ilgili notlar alınız. Daha sonra bu notlarınızı gözden geçirin ve göreve yeni başladığınızda, sizin için önemli olabilecek noktaları belirlemeye çalışınız. Sizden nelerin beklenebileceği, okula katkıda bulunmak için neler yapabileceğiniz, Okul Müdürünün öğretmenlerde görmek istediği özelliklere sahip olup olmadığınız vb. konularda açıklığa varmaya çalışınız.

ETKİNLİK 12: Okul ve Toplum

Etkinliğin amacı, okulun bulunduğu toplumdaki yeri hakkında bilgi toplamaktır.

Bu etkinlik sırasında toplayacağınız bilgiler size hem öğretimi anlatacak hem de yararlı bazı ders materyalleri sağlayacaktır. Okul tek başına var olamaz; kendisini de içine alan daha geniş toplumun bir parçasıdır. Etkinlik 11’de müdürün okulu nasıl bir örgüt (organizasyon) olarak gördüğünü anlamış olmalısınız. Bu etkinlik sizi, okul örgütüne daha geniş bir çerçeveden bakmaya yöneltmektedir.

1. Aşağıdaki sorular sizi bir inceleme veya araştırma yapmaya sevk etmelidir. Bu soruları çeşitli insanlarla konuşarak, kendi gözlem ve incelemelerinizden yararlanarak cevaplayabileceksiniz.
 - Okulun içinde bulunduğu ve hizmet sunduğu semti fiziksel, sosyal ve kültürel yönleriyle nasıl tanımlarsınız?
 - Veliler okulu düzenli olarak ziyaret ediyor ve okuldaki çalışmalara herhangi bir yönden katılıyorlar mı?
 - Okulu başka kimler ziyaret ediyor?
 - Yakın çevredeki doktorlar, meclis üyeleri, polisler, diğer ülkelerden gelmiş ziyaretçiler, özel becerileri veya ilgileri olan kişiler arasında okula gelerek öğrencilerle konuşmaya istekli olanlar var mı?
 - Müzeler, sergiler, süpermarketler, farklı el sanatlarının icra edildiği yerler gibi, sınıfın düzenli bir gezi programı ile ziyaret edebileceği yerler var mı?
 - Fen bilgisi veya sosyal bilgiler derslerindeki çevre incelemeleri kapsama alınması yararlı olabilecek yerler var mı?
2. Çalıştığınız okulun ve onun içinde yer aldığı yerel toplumun bir profilini çıkarabilmek için yukarıdaki noktalar ve benzeri ile ilgili olarak topladığınız bilgileri yazılı olarak bir yere not etmiş olmalısınız.